ÜMİDİM YOX BİR ADAMA

Ümidim yox bir adama,
Tanrı çatacaq dadıma,
Yenə salacaq yadına,
Yenə dindirəcək məni.

Mən əlinə düşən kimi,
Sevinəcək uşaq kimi,
Bir sınıq oyuncaq kimi
Bir də qondaracaq məni.

Saçlarıma dən salacaq,
Ürəyimə qəm salacaq,
Yenə əlindən salacaq,
Yenə sındıracaq məni...

***

Mən ki qəfəsləri açıb
Uçurtdum dustaq quşları.
Bəs onda göydən başıma
Kim yağdırdı bu daşları?!

Küsən dostu mən dindirdim,
Ağlayanı sevindirdim,
Mələklərə evləndirdim
Üzü dönük qardaşları.

...Yoxuydusa bir qonağı,
Bu nə evdi tikdim axı?
Kimdən ötrü əkdim axı
Bu kölgəsiz ağacları?!

YIXILIR

Çaşıb solunu-sağını,
Hamı bir ucdan yıxılır.
Yadırğayıb uçmağını,
Quşlar ağacdan yıxılır.

Üz tutub haqqın yoluna
Gedənlərin vay halına,
Baş əymir dünya malına,
Qəpik-quruşdan yıxılır.

Öz dərdini çəkir hərə,
Öz dibinə çökür hərə,
Öz alnını iki yerə
Bölən qırışdan yıxılır.

Qocalar ağıldan, huşdan,
Cavanlar bir şux baxışdan,
Xanımlar bir yalvarışdan,
Bir aldanışdan yıxılır.

...Belədi, atam, belədi,
Buyruq Allahdan belədi,
Bu dünya çoxdan belədi,
Lap yaranışdan yıxılır...

***

Gecə birin yarısıdı,
nə dünəndi, nə sabah.
İki günün arasında
canım sıxılır, Allah.

Ulduzlardan yuxarısan,
Qorxuram yıxılasan.
Sən də bir az yuxulusan,
mən də yuxulu, Allah.

Düşüb ev-ev, küçə-küçə
Dünyanı gəzir əcəl.
Bütün ölənlər bu gecə
səndən çıxılır, Allah.

Doğulan sənə vurulur,
Sən verən dinə vurulur,
Bir olan minə vurulur,
bəndən çoxalır, Allah.

...Nə qədər ki, göy üzü var,
Göydə hamının gözü var.
Sən də bax, bəlkə nəsə var
səndən yuxarı, Allah?!

***

Nə var Allahdan yuxarı?
Nə var qəbirdən aşağı?
Çəkdiyim ahdan yuxarı?
Bildiyim sirdən aşağı?

Niyə günün gündüzündə
Quşlar azır göy üzündə?
Göz yaşları quş gözündən
Tökülür dən-dən aşağı.

Demə. biz ki quş deyilik,
Allaha tanış deyilik...
Ruhum, dur, yığış, gedirik,
Sən yuxarı, mən aşağı...

TANIYIR

H.Mehdiyevə

Qaranlıqda bir-birini
Quşlar səsindən tanıyır.
Qu quşunu zalım əcəl
Son nəğməsindən tanıyır.

Mən ayrı quşam, ayrı quş,
Yarı bülbül, yarı bayquş,
Bu dünyanı mən boyda quş
Öz qəfəsindən tanıyır.

...Ha yusa da üz-gözünü,
Çaşır görəndə özünü,
Adam öləndə özünü
Son nəfəsindən tanıyır...

SON NƏFƏS

Əmimin xatirəsinə

Bu kimin son nəfəsiydi,
dəydi, toxundu üzümə?
Kim məni qonaq elədi
görəsən son nəfəsinə?!

Aldım o son nəfəsi mən,
Oldum onun yiyəsi mən,
O son nəfəs ciyərimdən
keçdi isinə-isinə.

Çox şeyləri verdim bada,
Bir də çətin əlim çata,
Amma çatdım bu dünyada
son nəfəsin son sözünə.

O son söz bəs nə deyirdi?
O son nəfəs nə deyirdi?
- Sevin özünə, - deyirdi, -
özünə sevin, özünə!..

***

Yoldan ötən xanımlara
Baxım, gözümü aldadım.
Qoy özgələr aldadınca,
Özüm-özümü aldadım.

Ömrün-günün bu çağında
Nə umuram sabahımdan?!
Oturum yol qırağında,
Yorğun dizimi aldadım.

Başım dik, belim bükülü,
Yanmışam, külüm tökülür,
Bir az üfürüm bu külü,
Sönən közümü aldadım.

Ömrümün son gecəsində,
Üstümü əcəl kəsəndə,
Ölməyim son nəfəsimdə,
Son nəfəsimi aldadım...

GEDƏCƏK

Çətini biz ölüncədi,
Gedəcək, hamı gedəcək,
Biz dünyadan gedən tə-ki
Dünyanın qanı gedəcək.

Solacaq bağçası-bağı,
Quruyacaq son budağı,
Dənizin suyu, balığı,
Sahilin qumu gedəcək.

Birtəhər, pismi, yaxşımı,
Yola salıb son axşamı,
Söndürüb sonuncu şamı
Ən son adamı gedəcək...

ŞAM

Füzulinin xatirəsinə

Yüz illərdi bir şam yanır,
Küləklər söndürə bilmir.
Yüzlərlə əllər uzanır,
İşığını dərə bilmir.

Qaranlıqsa solu-sağı,
Yanan şamın nə günahı?!
Əriyir, tökülür yağı,
Ölür, ölür, ölə bilmir.

Gilə-gilə, damla-damla
Günbəgün üzülən canla,
Ağlayır hər ağlayanla,
Hər gülənlə gülə bilmir.

Qızındırır yazıqları,
Qorxuzur yalquzaqları,
İşıqladır uzaqları,
Öz dibini görə bilmir...

BAXMAZ

Qəm ki, doldu bir ürəyə,
Üstünə-altına baxmaz.
Baxmaz yediyin çörəyə,
Atdığın addıma baxmaz.

Gözlərin yaşarar qəmdən,
Ürəyin qaşınar qəmdən,
Bu sifətdə, bu görkəmdə
Güzgü də adama baxmaz.

Baxtın düşər səndən uzaq,
Yüz yol çağır:
- A baxt!.. A baxt!..
Qumdan evcik hörən uşaq
Sularda batana baxmaz.

DƏRD

Göz yaşları süzüldükcə
Adamın quru üzünə,
İçimizdə batan dərdlər
Bir-bir çıxar su üzünə.

Qazancımız birdi bizim;
Bu dünyanın dərdi - bizim,
Çevrilərik dərdimizin
O üzündən bu üzünə.

Milyon-milyon qəbir varsa...
Bir qəbirsiz şair varsa...
Üzündə bir sağ yer varsa,
Dünyanın tfu üzünə!..

SÖZ

Sevənlər tutdu dünyanı,
Sevdi, unutdu dünyanı,
Mən də sevdim, bu dünyanın
Ən gözəl sözünü aldım.

Aldım sözün ağrısını,
Yavanını, yağlısını,
Neçə sözün əyrisini
Düzəldib, düzünü aldım.

Məni də yola saldı söz,
Mən getdim, sizə qaldı söz,
Yenə təptəzə qaldı söz,
Mən sözün tozunu aldım.

ÇIXIR

V.Bayatlıya

Ələ qələm alan kimi,
Sətirlər qaralan kimi,
Köynəyə çıxan qan kimi
Kədərim varağa çıxır.

Canımda sözlər sıxılır,
Artır, üst-üstə yığılır,
Yüz nəğmə batır, boğulur,
Bir nəğmə qırağa çıxır.

Küsən çox şair sözündən,
Öpən yox şair gözündən,
Şeirin astarı üzündən
Baha çıxır, baha çıxır...

***

Bu şeri də cırıb atdım,
Uçdu kağız parçaları.
Göydə quşlar dimdiklədi
Misraları, hecaları.

Hər sözüm -
bir quşun dəni,
Dimdikləndi dərdim-qəmim,
Dimdikləndi bu qəlbimin
Ağrıları, acıları.

Bəxtim açıldı bu sabah,
Göydə uçan şerimə bax!..
Axır ki, ucaldım, Allah,
Mən də gördüm ucaları...

***

Bir quş kimi uçdum özüm,
Bir budaqtək qondum sənə.
Mən sənə inandım, sözüm,
Mən sənə aldandım, sənə.

Bu dünyadan üz çevirdim,
Tək səni sevdim-sevildim,
Tək sənin dadını bildim,
Tək sənə dadandım, sənə.

Sən məni tutdun qarğıştək,
Ayrılmadıq gözlə qaştək,
Divara hörülən daştək
Hörüldüm, suvandım sənə...

DAŞ ÇATMADI BU DİVARA

Hərə bir daş qoydu bura,
Mən də öz daşımı qoydum.
Daş çatmadı bu divara,
Axırda başımı qoydum.

Burda məni tapmaz artıq
Nə bədbaxtlıq, nə xoşbaxtlıq,
Öz başıma qonan Şahlıq,
Şairlik quşunu qoydum.

Bu divar qalxdı, ucaldı,
Yoxsa yenə borclu qaldım?!
Əlimi cibimə saldım,
Qəpik-quruşumu qoydum...

DİVAR

Varaq deyil, divardı bu,
Başımı vurduğum divar.
Cırmaqlaya-cırmaqlaya
Yorulub durduğum divar.

Bir tək-tənha ağac kimi
Dibində bitdiyim divar.
Ağlayanda balınc kimi
Üzümü sürtdüyüm divar.

Varaq deyil, divardı bu,
Gendən ağarar hər gecə.
O üzündən kimsə məni
Səslər, çağırar hər gecə.

Mən ölsəm, deməyin təkəm,
ağlayın bizə, ağlayın.
Məni deyib haray çəkən
o yetim səsə ağlayın.
Bu divarın bu üzündə
ölən Ramizi basdırın,
Bu divarın o üzündə
qalan Ramizə ağlayın...

***

Mənimki Allaha qaldı,
Alınmadım, baha qaldım,
Özüm baxa-baxa qaldım
Hamını ötürdüyümə.

Ürəyim ətdi, daş deyil,
Kirpiyimdəki yaş deyil,
Sevinin, əlim boş deyil,
Gülməyin gətirdiyimə.

Gözüm yuxu yata bilməz,
Ana bilməz, ata bilməz,
Qızıl olsa, çata bilməz
Tapdığım itirdiyimə...

BİR ADAYAM, QƏRİB ADA

Məhəmməd Hadinin xatirəsinə

Bilmirəm yuxuydu, nəydi,
Bu dünya qırmızı geydi,
Saçlarıma bir əl dəydi
Anamın əlindən əziz.

Bir dostum, arxam olmadı,
Mənsiz darıxan olmadı,
Ha yandım, baxan olmadı,
İndi yox külümdən əziz.

Bir adayam, qərib ada,
Doğmalarım döndü yada,
Daha mənə bu dünyada
Nə qaldı ölümdən əziz?!.

DÜNYA GÖZƏ DİRƏNƏNDƏ

Dözmək olmur, bıçaq kimi
Dünya gözə dirənəndə.
Yazmaq olmur, söz qələmə,
Qələm sözə dirənəndə.

Bu yol yolların ağırı -
Çəkəmməzsən ayağını,
Üzüb dizdən aşağını
Yoxuş dizə dirənəndə.

Bu yolu hamı tək keçdi,
Kim keçdisə demək keçdi,
Üzməyi öyrənmək gecdi
Yol dənizə dirənəndə...

QAYIQ

Bu qayığın içi bizim,
Çölü dənizin, dənizin,
Dalğalarda dizin-dizin
Gedər bu qayıq, bu qayıq.

Dəniz dolu bardaq kimi -
Uzandıqca barmaq kimi,
Dalğaları pambıq kimi
Didər bu qayıq, bu qayıq.

Ömrümüzü dalda qoydu,
Qayığı dalğalar oydu,
Bu dənizdən nə biz doyduq,
Nə də bu qayıq, bu qayıq.

YOL

Ya bir geniş yolu tut get,
Ya düş ensiz cığırına.
Bütün yollar gedib çıxır
Ömrümüzün axırına.

Bu yollarda duran olmaz,
Durub nəfəs dərən olmaz,
Çağırsaq, hay verən olmaz,
Hay vermərik çağırana.

Yükünü alıb belinə,
Hərə düşər öz yoluna, -
Şükür yükün yüngülünə,
Şükür yükün ağırına!

Yolda haxlarıq ölümü...
Yarıb torpağı nar kimi,
Dünya bir qara pul kimi
Atar bizi daxılına.

DAŞ

Əli Kərimin xatirəsinə

Bu sulara kim daş atdı?
Bu suları kim oyatdı?
Sular oyandı, daş yatdı,
ağlama, daşım, ağlama.

Ağaclarım yaşıl-yaşıl,
Yarpaqları aşıb-daşır,
Yarpaqların arasında
Daşla vurdular bir quşu,
ağlama, ağacım, ağlama.

Daş altından bir quş uçdu,
Gözündəki bu nə yaşdı?!
Qəbrimin üstündəki daş
Bir quşa atdığım daşdı,
ağlama, bacım, ağlama!..

DƏRDİMİ DANIŞDIM SUYA

Nazim Hikmətin xatirəsinə

Dərdimi danışdım suya,
Ürəyim qarışdı suya,
Ürəyimdən düşdü suya,
Bir gəmi üzdü, bir gəmi.

Dərdimə həmdəm olmadı,
Yelkənləri nəm olmadı,
Balıqlara yem olmadı,
Bir gəmi üzdü, bir gəmi.

Sahildə bir liman qaldı,
Göylərində duman qaldı,
Ürəyim qaldı, mən qaldım,
Bir gəmi üzdü, bir gəmi.

GƏMİ

- Hara gedirsən, ay gəmi?
- Uzaqlara, uzaqlara.
- Məktub yazsam, verərsənmi
Balıqlara, balıqlara?
- Yosunları dərərsənmi,
Yosun köynək hörərsənmi
Uşaqlara, uşaqlara?..

- Hara gedirsən, ay gəmi?
- Yaxınlara, yaxınlara.
- Məktub yazsam, verərsənmi
Qohumlara, qohumlara?
- Yosunları dərərsənmi,
Yosun köynək hörərsənmi
Xanımlara, xanımlara?

UZAQLARDAN GƏLƏN QATAR

Uzaqlardan gələn qatar
Keçdi, bizləri görmədi.
Əllərində gül dəstəsi
Duran qızları görmədi.

- Uzaqlardan gələn qatar,
  söylə, uzaqlar necədi?
Orda çiçəklər necədi,
  orda yarpaqlar necədi?

- Yarpaqları yaşıl-yaşıl,
  çiçəkləri dizdən olur.
Onların da səhər-axşam
  söz-söhbəti sizdən olur.
Bu dağın dalı dağları,
  dənizləri dəniziniz.
Onların da "uzaqlar"ı
  elə sizsiniz, sizsiniz...

ÇIRPIN MƏNDƏN

Birdəfəlik köçüb gəldim,
Yeri, göyü ölçüb gəldim,
Qaranlıqdan keçib gəldim,
Ulduzları çırpın məndən.

İpək köynək istəyirəm,
Qızıl eynək istəyirəm,
Bir qız sevmək istəyirəm,
Bu qızları çırpın məndən.

Oyaq qalmaq istəmirəm,
Tez qocalmaq istəmirəm,
Şair olmaq istəmirəm,
Bu sözləri çırpın məndən.

DÜNYA MƏNƏ TANIŞ GƏLİR

Gedirəm, izim böyüyür,
Susuram, sözüm böyüyür,
Baxıram, gözüm böyüyür,
Dünya mənə tanış gəlir.

Bunun dağı-daşı tanış,
Bunun yayı-qışı tanış,
Gözlərimin yaşı tanış,
Dünya mənə tanış gəlir.

Bir dəfə də gəlmişəmmi?
Gəlmişəmmi, görmüşəmmi?
Yaşamışam, ölmüşəmmi -
Dünya mənə tanış gəlir.

ULDUZLU GÖYLƏRİN ALTINDAN KEÇDİM

O gecə gen dünya mənə darıydı,
Ürəyim sinəmi sancan arıydı,
Yaxşı ki, ulduzlu göylər varıydı,
Ulduzlu göylərin altından keçdim.

Tapıldı hər dərdin birdən əlacı,
Bildim ki, dünyanın yox mənə borcu,
Mən nə birinciyəm, nə də sonuncu,
Ulduzlu göylərin altından keçdim.

Daddım bu dünyanın hər bəhərindən,
Daddım sevincindən, qəm-kədərindən,
Daddım qızlarından, meyvələrindən,
Ulduzlu göylərin altından keçdim.

TƏK ADAM

Gəzər küçələri, gəzər tinləri,
Səhərdən axşama təkdi bu adam.
Fil çəkə bilməzdi o çəkənləri,
İlahi, gör nələr çəkdi bu adam!..

Ürəyi sızladı dost yarasından,
Xəbəri olmadı öz yarasından,
Uçulan evinin xarabasında
Özgəyə təzə ev tikdi bu adam.

Bu gün o adamı gördüm güzgüdə;
Yox-yox, mən deyiləm,
yox-yox, özgədi!..
İlahi, gör məni necə gizlədib,
Elə güzgüdə də təkdi bu adam...

ÖZ İÇİNDƏ

Dırnağından telinəcən
Bu adam sənsən beləcə,
İndi bacar, ölənəcən
Bu adamın döz içində.

Üz-gözünə yel də döyər,
Gün də vurar, qar da döyər,
Ürək ki, yumurta deyil,
Niyə bişər öz içində?!

Uçar divar-divar için,
Yer-yerdən yarılar için,
Döyülər, qaralar için,
Heç nə görünməz içində.

Dünyanın dadını gördün,
Gəzdin, hər addımı gördün,
Hər yandan qayıtdın-gəldin,
İndi buyur, gəz içində!..

***

Bu sevgim, məzhəbim, dinim,
Bu hirsim, qəzəbim, kinim.
Cibimdəki bıçaq kimi
İçimə qatlandım, atam.

Üstümdən illər ötüşdü,
Gün döydü, yellər ötüşdü,
İçimdə bişdim, yetişdim,
İçimdə dadlandım, atam.

Hər gecə hörümçək kimi
Hördükcə hördüm qəbrimi,
Öldüm, dirildim, qəbrimin
Üstündən atdandım, atam.

Bu dünya yem bilir məni;
Yer üzü gəmirir məni,
Göy üzü sümürür məni,
Qoyma, qanadlandım, atam.

Mən nə çəkdim?.. Ağlım bilər,
Dərdim bilər, ağrım bilər,
Sən bilmədin, oğlum bilər;
Mələkdim, şeytandım, atam?!..

GETMƏDİM

Ha ki, yüyür, ha ki, tələs,
Addım-addım, nəfəs-nəfəs
Bu dünya ölçüyə gəlməz,
Dünyanı ölçüb getmədim.

Heç kəs öymədi adımı,
Çoxu çapanda atını,
Mən gizlətdim qanadımı,
Quş kimi uçub getmədim.

Doğradım-çapdım özümü,
Yoğurdum-yapdım özümü,
Nə yaxşı, tapdım özümü,
Böyrümdən keçib getmədim.

DEMƏ, ŞAİRİNKİ DİL DAVASIDI

Demə, şairinki dil davasıdı,
Şapalaq vurmağa qolumuz da var.
Bir az başımızda ağlımız da var,
Bir az cibimizdə pulumuz da var.

Çox qoçaqlar yoxa çıxdı ortada,
Kimin baxtı kimi yıxdı ortada?
Nə olsun ki, bir şey yoxdu ortada,
Hələ sağımız da, solumuz da var.

Min ildi doğulub-ölürük, atam,
Ağlasaq, kiriyə bilirik, atam,
Hələ ki yeriyə bilirik, atam,
Hələ ki getməyə yolumuz da var.

***

Sən qapıdan çıxanacan
Bütün yollar bağlanacaq.
Gözündən yaş axanacan
Bütün qəmlər ağlanacaq.

Sevinənlər sevinəcək,
Sevilənlər seviləcək,
Neçə sağlıq deyiləcək,
Neçə baş sığallanacaq.

Qaçanda hər şeyin dadı,
Yeməyin, içməyin dadı,
Bu süfrədə sənin adın
Axır ki, soraqlanacaq.

Bu dünyanın var-yoxundan,
Savabından, günahından,
Kababından, arağından
Sənə də pay saxlanacaq...

BU DÜNYADA BİZ HƏRƏMİZ

Bu dünyada biz hərəmiz
Bir günahın yiyəsiyik.
Hərdən-hərdən çəkdiyimiz
Gizli ahın yiyəsiyik.

Ölüncə, illər uzunu
Dəyişsək də yüz cür donu,
Yenə bu ağzın, bu burnun,
Bu qulağın yiyəsiyik.

Baxt quşudu uçub gedən,
Başımıza sıçıb gedən,
Cini çoxdan qaçıb gedən
Bir çırağın yiyəsiyik.

***

Qanadım var, göyüm var,
Quşam, qəfəsim yoxdu.
Uçmağa hər şeyim var,
Təkcə həvəsim yoxdu.

Yol getməyə yolum var,
Qulluğum var, qulum var,
Xərcləməyə pulum var,
Təkcə həvəsim yoxdu.

Nə dərd var, nə əzab var,
Nə hirs var, nə qəzəb var,
Ölməyə yüz səbəb var,
Təkcə həvəsim yoxdu...

***

Çəp-çəp baxır göylər bizə,
Yağışlar çəpəki yağır.
Ölənəcən belimizə
Taleyin təpiyi yağır.

Daşlayırıq göy üzünü,
Mələklər göydə diksinir,
Qanadları sınır, sınır,
Ağappaq lələyi yağır.

Yerdən göyə baxa-baxa
Deyirik ki: "Qardı yağan..."
...Mələklər qırılıb daha,
Lələklər, hələ ki, yağır...

***

Bu şəhərə düşən axşam
Bir ağrıyan can kimidi.
Göy üzündə qızarışan
Ulduzlar çiban kimidi.

Allah da göydə təkdi, tək,
Onun da dərdini çəkək,
Bu dünyada dərdsiz ürək
Susuz dəyirman kimidi.

...Qapı çırpıldı yenə də...
Tüpürüb dərdə-qəmə də,
Bu dünyadan gedə-gedə
Qapını çırpan kim idi?!.

***

Bu mənəm, bu da, üç balam,
Bəs niyə uşaq kimiyəm?
Qaranlıqda azıb qalan
Bir yetim işıq kimiyəm?

Demə: "Nədi işin-peşən?",
Canında dərdi tərpəşən,
Saz görsə, əti ürpəşən
Təkqollu aşıq kimiyəm.

Mənəm bəxti sərxoş çıxan,
Yer qazsa -
su yox, daş çıxan,
Dolu qabdan da boş çıxan
Bir sınıq qaşıq kimiyəm.

Ağrım özümdən oyaqdı,
Ağlım sözümdən oyaqdı,
İlahi, bir yağış yağdır,
Bir az bulaşıq kimiyəm...

DARIXIR

Bu nə təhər darıxmaqdı,
Axı, belə kim darıxır?!
Cibimdə əlim darıxır,
Ağzımda dilim darıxır.

Darıxır qabım-qaşığım,
Darıxır yorğan-döşəyim,
Evdə qalsam, ev-eşiyim,
Yol getsəm, yolum darıxır.

Yoluma qızlar çıxsalar,
Gülüb üzümə baxsalar,
Yaxama bir gül taxsalar,
Yaxamda gülüm darıxır.

Hara atım bu kədəri?
Yox hesabı, yox qədəri,
Görünür məndən ötəri
Hardasa ölüm darıxır...

GƏLİN,
AÇIN YUMRUĞUMU

Sıxılmaqdan əlim şişib,
Dırnağım ovcumu deşib,
Barmaqlarım düyün düşüb,
Gəlin, açın yumruğumu!

Nə gedib yata bilirəm,
Nə qələm tuta bilirəm,
Nə bir daş ata bilirəm,
Gəlin, açın yumruğumu!

Mən ki, bir fağır oğuldum,
Birdən yay kimi yığıldım,
Boğuldum, Allah, boğuldum,
Gəlin, açın yumruğumu!

Uçdu mən quran qalalar...
Yaxşı ki, var gül balalar,
Dedilər: "Ovcunda nə var,
Gələk, açaq yumruğunu?!.."

ADAM

Dostum Natiq Səfərova

Görən səni kim ovudur,
Ay məni ovudan adam?
Özgə dərdi görən kimi
Dərdini unudan adam.

Xoş sözüylə, qılığıyla,
Balaca boy-buxunuyla,
Süfrəsinin var-yoxuyla
Yeri-göyu tutan adam.

Dünyada nə su, nə od var,
Dünyada nə dost, nə yad var,
Tanrıdan özgə bir ad var;
Adam,
Adam,
Adam,
Adam!..

***

Üz tutduğum adamlar da
Üzümə durdular mənim.
Bir quyuya salladılar,
İpimi qırdılar mənim.

Yalandan yaş axıtdılar,
Kəfənimi toxutdular,
Yasinimi oxutdular,
Duamı qıldılar mənim.

O quyu necə dardı, dar!..
Mən çıxanda mat qaldılar,
Yenə könlümü aldılar,
Dostlarım oldular mənim...

BÜTÜN DOSTLAR SAĞ OLA KAŞ

Mən öləndə ağlamağa
Bütün dostlar sağ ola kaş.
Gözlərimi bağlamağa
Neçə cüt barmaq ola kaş.

Boynunu büküb qapıda,
Bir qız göz yaşı axıda...
Üç balam şirin yuxuda,
Qadınım oyaq ola kaş.

Güc tapmasam ev tikməyə,
Qapımda ağac əkməyə,
Kəfən yox, məni bükməyə
Bir yaşıl yarpaq ola kaş...

ÇOX DOSTLARIN DÖNDÜ ÜZÜ

Çox dostların döndü üzü,
Kim dost edər indi bizi?!.
Aralığa düşən buzu
Çapmağa bir əl qalmadı.

Dünya bircə qarış deyil,
Niyə hamı tanış deyil?!.
Heç kəsin əli boş deyil,
Öpməyə bir əl qalmadı.

Daha biz də bu gün-sabah
Yarı suyuq, yarı torpaq,
Gözümüzə qara torpaq
Səpməyə bir əl qalmadı...

***

Eşidən yox sözümüzü,
Adımız bir cərgədə yox.
Gün döyür baş-gözümüzü,
Sığınmağa kölgə də yox.

Dünyada qəribik nəsə,
Yarı köhnə, yarı təzə.
Bir ölkə yox bizi gəzə,
Biz gəzən bir ölkədə yox.

Ötürdük yenə axşamı,
Ölüm gələnə oxşamır,
O dünya bundan yaxşımı?
Bəlkə də, hə...
Bəlkə də, yox!..

ŞÜKÜR

Şükür hər ötən axşama,
Hər gələn sabaha şükür.
Şükür çiynimdə başıma,
Başımda papağa şükür.

Qapım döyülür deyəsən,
Cəlladmısan, əcəlmisən?!..
Hər kimsənsə, xoş gəlmisən,
Hər gələn qonağa şükür.

Buyur, boynumu baltala!..
Getsəm də torpaq altına,
Yenə də, lənət şeytana,
Yenə də, Allaha şükür!..

GİLƏNARLAR ÇİÇƏKLƏYİR

Vaxtsız ölən dostlarımın xatirəsinə

Gecənin tən yarısında
Gilənarlar çiçəkləyir.
Yerlə göyün arasında
Gilənarlar çiçəkləyir.

Qız gözütək qəşəng, iri,
Nazla açılır hər gülü,
Qışdan çıxan o dipdiri
Gilənarlar çiçəkləyir.

Hər qış neçə dost azalır,
Adı daş üstə yazılır...
...Yoxsa bizsiz də yaz olur,
Gilənarlar çiçəkləyir?!.

***

Yüz yol ah çək, dərd azalmaz,
Bir dərd yüz ahdan böyükdü,
Bir gecənin qaranlığı
Yüz-yüz çıraqdan böyükdü.

Kim yaratdı bizi yoxdan?!..
İndi baxsın bir qıraqdan,
Dünyada tamah-tamahdan,
Günah-günahdan böyükdü.

Başımızda qapaz varsa,
Yaşamağa qəfəs varsa...
Bir quruca nəfəs varsa,
"Var" yenə "yox"dan böyükdü.

...Min illərdi ölə-ölə,
Ölüm nədi bilə-bilə,
Doğulursa insan hələ,
İnsan Allahdan böyükdü...

***

Sənsən mənim solum-sağım,
Sənsən yaxınım-uzağım,
Səndən özgə kim var axı
meydanda, Allah?

Keşikçisən, yerin uca,
Dustağınıq gündüz-gecə
Dünya adlı bu qopqoca
zindanda, Allah.

Nə bir dinib-danışırsan,
Nə hal-əhval soruşursan,
Bir ruh kimi dolaşırsan
hər canda, Allah.

Sənsən hamının son andı,
Sənsiz nə varsa, yalandı,
Mələk də sənin qulundu,
Şeytan da, Allah.

Gözümüzü özün qapa,
Göz yumunca haqqı tapaq,
Hər ağızdan bir söz qopar
son anda, "Allah!.."

***

Görünmədin bir kimsəyə,
Çətin mən də tapım səni.
Qanadım yox uçum göyə,
Göy üzündə tapım səni.

Bir buludun üstündəmi,
Göyə qalxan tüstüdəmi,
Məsciddəmi, kilsədəmi,
Hansı dində tapım səni?

Mən bu Allahsız ölkədə
Azmışam yolu bəlkə də,
Hansı dalanda, döngədə,
Hansı tində tapım səni?

Kim bilir, necəsən, necə?!
Kim bilir, bəlkə bu gecə
Sən idin qapımdan keçən,
Tanımadı qapım səni...

FİKİR İÇİNDƏ

K.V.Nərimanoğluna

Bu şəhərdə heykəllərin
hamısı fikir içində.
Büstlərin yarısı yoxdu,
yarısı fikir içində.

Heykəllərin donuq gözü
Yuxarıdan süzür bizi;
Cavanı, qocası, qızı,
qarısı fikir içində.

Baş açmadıq bu nə sirdi?
Bizi bura kim gətirdi?!
Nə qısa bir ömür sürdük
bir uzun fikir içində...

NƏ HİRSLƏ OXUYUR BU QUŞ

Nə hirslə oxuyur bu quş,
Mahnı deyil, qarğışdı bu.
Elə bil hürür adama,
Yarı it, yarı quşdu bu.

Yoxdu quşlar arasında
Dilini bilən bu quşun.
İtlər səs verir səsinə
Bayaqdan hürən bu quşun.

Nə çoxdu hirsi-hikkəsi,
Canındakı qurd kinidi.
Yazıq hürməsin, neyləsin,
Bəlkə günü it günüdü.

...Quş olub hür, it olub uç,
Kimdi görən bu ölkədə?!
İti qab dibi yalayan,
Quşu hürən bu ölkədə...

MƏN DƏ TANRI QUŞU OLSAM

Ə.Əylisliyə

Gün doğsa da, işıqlanmaz
ömrün qara günləri.
Tanrıyla kim barışdırar
bəxtindən küskünləri?

Canımıza hardan dolub
bu dəlilik havası?
Ağaclar da Məcnun olub,
başında quş yuvası.

Quşa dönüb mollalar da,
qonub minbər başına.
Əzan verib, bu şəhəri
basdırarlar axşama.

Mən də Tanrı quşu olsam,
mən də qonsam minbərə.
Hər nə desəm, küfr çıxar
bəlkə bütün dinlərə.

Bəlkə məni dörd bir yandan
nişan alar ovçular.
O minbərdən damla-damla
qanım yerə damcılar.

Bir yaralı molla uçar
sənə sarı, ilahi.
İnsaf elə, bu yaramı
özün sarı, ilahi!..

DƏLİ

Hər bir dərdə dözən adam
Heç bir şeydən dəli olur.
Özü də xəbər tutmadan
Qəflətən gülməli olur.

Düz yolda çaşır ayağı,
Qarışdırır solu-sağı,
Və bu işdə nə Allahın,
Nə bəndənin əli olur.

Beynini gəmirən zəli
Deyir ki, dəlisən, dəli!..
Hər yandan üzülür əli
Və adam ölməli olur...

***

Əli Allah ətəyində,
Günahı var mələyin də...
Sevgini qız ürəyində
Əkən kimdi, dərən kimdi?

Min günaha bata-bata
Ömrünü sürür hər adam,
Kimdi yanımızda yatan,
Yuxumuza girən kimdi?

Göy üzü aylı-ulduzlu,
Allah baxır gizli-gizli,
"Bəlkə bir Allah təmizdi?" -
Görən kimdi?.. Bilən kimdi?!..

GİZLƏNMƏYƏ BİR YER GÖSTƏR, GİZLƏNİM

Gizlənməyə bir yer göstər;
gizlənim,
Səhər-axşam, axşam-səhər
gizlənim,
Oğlumdan da, qızımdan da
gizlənim,
Hamıdan da, özümdən də
gizlənim,
Kağızdan da, qələmdən də
gizlənim,
Ömürdən də, ölümdən də
gizlənim.

Bir yer göstər;
nə ev olsun, nə qəbir,
Bir daş altda, bir daş üstə;
gizlənim.
...Allah, harda gizlənmisən?
Cavab ver!..
Çıx, mənə də bir yer göstər,
gizlənim...

TANRI BİZƏ ÖMÜR VERDİ

Çıxdıq zülmətdən işığa,
Tanrı bizə ömür verdi.
Özgələrə -
danışmağa,
Bizə -
susmağa dil verdi.

Qıfıl asdı dilimizdən,
Qalxdıq, basdı belimizdən,
Nə aldısa əlimizdən -
Əvəzində səbir verdi.

Çox ömrü toya döndərdi,
Kimini aya göndərdi,
Bizi də suya göndərdi -
Əlimizə xəlbir verdi...

ƏYİLDİM, SULARA BAXDIM

Əyildim, sulara baxdım,
Axtardım cavan üzümü.
Sular axdı, sular axdı,
Apardı cavan üzümü.

Qaçdım daş-qaya bilmədim,
Qaçdım, haxlaya bilmədim,
Tutub saxlaya bilmədim
Sularda axan üzümü.

...Üz-gözüm qırışdı, anam,
Bu nə tordu, düşdüm, anam?!
Ölənəcən qurtarmaram
Daha bu tordan üzümü...

YARPAQ

Ötdü-getdi cavan yaşım,
Çatdım ömrün yarısına.
Yavaş-yavaş enir başım
Ürəyimin ağrısına

Başım üstdə dan sökülür,
Dağılır gecənin külü,
Bu dünyanın üzü gülür,
Ağı çıxır qarasına.

Saçımın da artır ağı,
Əsir ömrümün budağı,
Çevrilirəm bir yarpağın
Yaşılından sarısına.

Bir səhər görsəm ölümü,
Əlimdən salsam qələmi,
Yarpaq kimi qoyun məni
Varaqların arasına.

KİLİD

İynəmiz var, sapımız yox,
Çömçəmiz var, qabımız yox,
Bağlamağa qapımız yox,
kilid budu, açar budu.

Hərə bir cür gün qazanar,
Kim uduzar, kim qazanar?
Kilidlənər darvazalar,
həyət budu, hasar budu.

Gün gələr əllidə, yüzdə
Bağlanar ağız da, göz də,
Kilidlənər ömrümüz də,
tabut budu, mismar budu!..

TELEQRAF DİRƏKLƏRİ

Öz şerinə qurban gedən şairlərin xatirəsinə

"Ağlarsan gecə gələn teleqraf xəbərlərinə..."
Nazim Hikmət

Bu teleqraf dirəkləri
Yoluşdurar küləkləri,
Küləklərin saçlarına
Dolanıbdı biləkləri
teleqraf dirəklərinin.

Səhər-səhər kim dindirdi,
Kim dindirdi, sevindirdi,
Toy paltarı geyindirdi
teleqraf dirəklərinə?

Axşam-axşam kim ağlatdı,
Qoluna qara bağlatdı,
Asıldı bu gecə vaxtı
teleqraf dirəklərindən?!

Səssiz getdi, tanınmadı,
Satılmadı, alınmadı,
Bir nəğməsi çalınmadı
teleqraf dirəklərində.

...Keçirib boynu ilgəyə
Son əlac qalsa ölməyə,
Tanrı barı çox görməyə
teleqraf dirəklərini...

AĞI

Rəsul müəllimlə Nigar xanımın xatirəsinə

Zalım dünya öz işində,
Gəlişində-gedişində,
Gəl ağlayaq yetmişində
Sevgilitək ölənlərə.

Ürəyi min cür dərd görüb,
Gözü min cür sifət görüb,
Gözəl-göyçək ömür sürüb,
Gözəl-göyçək ölənlərə.

Keçib kolundan-kosundan,
Tikanların arasından,
Qan sızdıqca yarasından
Əldə çiçək ölənlərə...

SOYUYUR

Bu adam ölür deyəsən,
Əlimdə əli soyuyur.
Yavaş-yavaş sönür gözü,
Alnının təri soyuyur.

Səslər batır qulağında,
Dadlar itir damağında,
Cadar-cadar dodağında
Min öpüş yeri soyuyur.

Quruyur gözümüzdə yaş,
Ya bu adam, ya qara daş,
Və beləcə yavaş-yavaş
Ölüdən diri soyuyur.

***

Ə.Məmmədova

Qəbrim üstə istəmirəm
Bir dost-tanış ağlasın.
Bir az külək uğuldasın,
Bir az yağış ağlasın.

Qəbrimi bulud sulasın,
Bəlkə bitdim təzədən.
Bir tək-tənha qurd ulasın,
Bir şikəst quş ağlasın.

Qəbrimi lap dərin qazın,
Bir səs-səmir gəlməsin.
Kim ağlasa, xısın-xısın,
Yavaş-yavaş ağlasın.

Ölüm Allah əmridisə,
Qəbrə gir, sakit uzan!..
Hərdən Ölüm əmri yazan
Allah da kaş ağlasın...

QOŞULAQ

Dərd-qəmin üstən atdanaq,
Bir az sevinək, şadlanaq,
İçimizdən qanadlanaq,
Uçan quşlara qoşulaq.

Görməyib biz görənləri,
Dərməyib biz dərənləri,
Yada salaq ölənləri,
Bu yağışlara qoşulaq.

Tüpürək əyri işlərə,
Qəpiklərə-quruşlara,
Dünyada nə söyüşlərə,
Nə qarğışlara qoşulaq.

Dediyimiz düz olmasa,
Bu dünyaya bəs olmasa,
Deməyə bir söz olmasa,
Susaq, daşlara qoşulaq...

BOŞALIB

Dağlar da alçalıb bir az,
Daşlar da yumşalıb bir az,
Bu dünya boşalıb bir az,
Hər şeyin bağı boşalıb.

Çox barmaqdan üzük düşüb,
Çox igidlər yazıq düşüb,
Əldən yumruq uzaq düşüb,
Dodağın ahı boşalıb.

Baxır dünyanın damına,
Dükanına, hamamına,
Gücü çatmır adamına,
Göydə Allahı boşalıb...

AYAĞIM

Neynirəm, baxmır sözümə,
Əlimdən çıxır ayağım.
Hərdən güc verib dizinə,
Yolumdan çıxır ayağım.

Mən təkəm, ayağım qoşa,
Deyir, dayan, yorulmuşam,
Bu yolları səhər-axşam,
Başıma qaxır ayağım.

Yolların yoxuşun çəkir,
Elə bil qurğuşun çəkir,
Nə çəkirsə başım çəkir,
Bəs niyə qorxur ayağım?!..

GÜZGÜ

Ağrımaz bir ağrımızla,
İşi yoxdu ağlımızla.
Ağzımızla-burnumuzla,
Başımızı qatan güzgü.

Tərs baxsaq da sifətinə,
Bircə kəlmə çətin dinə,
Həmişə su qiymətinə
Bizi bizə satan güzgü.

Yüz cür üz görüb qorxmusan,
Yenə bizsiz darıxmısan,
Bəlkə bizi sən doğmusan,
Anam güzgü?..
Atam güzgü?..

Daha bizdə hal qoymadın,
Gizlənməyə yer qoymadın,
Açılmayan sirr qoymadın,
A dünyanı tutan güzgü!..

AYDINLIQ

Bu dünyada hər nə varsa,
Gedir üzü aydınlığa.
Yaş ötdükcə qoca dünya
Çəkir bizi aydınlığa.

Qopub dərdimdən-ağrımdan,
Gün kimi doğub bağrımdan,
İçimin qaranlığından
Çıxır sözüm aydınlığa.

Çatdı ömrümün gündüzü,
Deyəsən gün vurdu sizi,
Qaranlığım yordu sizi,
İndi dözün aydınlığa!..

DÜNYA QƏFİL İŞIQLANSA

Qəfil gün doğsa bir gecə,
Dünya dümağ işıqlansa;
Şəhər-şəhər, küçə-küçə,
Otaq-otaq işıqlansa,
Görərik kimlərin əli
kimlərin cibindən çıxır.
Kimlər əyilə-əyilə
kimlərin evindən çıxır.

Qəfil gün doğsa bir gecə,
Min-min gizli günah görsək,
Üstünü örtə bilməsə,
Bu dünyanı çılpaq görsək,
Başımıza hava gələr,
ağlımız çaşar bəlkə də.
Hamı birdən baş götürüb
dünyadan qaçar bəlkə də.

Bu dünyada bəs kim qalar,
Kim böyüdər uşaqları?!.
...Nə yaxşı ki, bu dünyamız
Yavaş-yavaş işıqlanır...

BOĞULUR

Dünyanın suyu çirklənir,
Suyunda balıq boğulur,
Çirklənir, göyü çirklənir,
Göyündə Allah boğulur.

Çox batan yerində batır,
Dadına gələn də batır,
Ağıllı dərində batır,
Dayazda axmaq boğulur.

Kimisi nəğməli-sazlı,
Kimisi başı qapazlı,
Kimisi paltar-palazlı,
Kimisi çılpaq boğulur.

GÖZÜ YAŞLI YORĞUN EŞŞƏK

Gözüyaşlı yorğun eşşək,
Kirimişcə yükünü çək,
Bu yol da gec-tez bitəcək,
Yorulmaq sənə qalacaq.

Sən belə fağır olanda,
Yükün lap ağır olanda,
Kürəyin yağır olanda,
Ümid palana qalacaq.

Bu palan zalımdı, zalım!..
Səni hər gün zora salıb,
Axır bir gün yola salıb,
Səndən balana qalacaq...

BU NƏ DAĞDI, BU NƏ SÜRÜ

Bu nə dağdı, bu nə sürü,
Sən bu dağda sürüyə bax.
Ətdən əti, süddən südü,
Papaq-papaq dəriyə bax.

Bu sürünün köpəyi yox,
Bu çobanın köməyi yox,
Çomağı yox, tütəyi yox,
Görən deyər, dəliyə bax.

Sürü gedər aram-aram,
Durub gendən çağıraram,
Bəlkə elə canavaram,
Çoban, bir dön geriyə bax!..

CANAVAR

V.Səmədoğluna

Bəlkə də mən canavardım
Dünyanın əzəl vaxtında.
Hələ fərli dil açmayıb
Hər şeyin susan vaxtında.

Hər ağacı, kolu adsız,
Qarışqası, fili adsız,
Çox şeylərin hələ adsız
Dolanıb gəzən vaxtında.

Biriydi hamının baxtı,
Yoxdu xoşbaxtı, bədbaxtı,
Balıqların uçan vaxtı,
Quşların üzən vaxtında.

Bəlkə söz də hədər idi,
Hər nə vardı gözəl idi,
Canavar da gözəl idi
Dünyanın gözəl vaxtında.

QOYUN OLMAQ ÇƏTİN ŞEYMİŞ

Bu dünyanın əzabı çox,
Haqqından haqq-hesabı çox,
Qoyunundan qəssabı çox,
Qoyun olmaq çətin şeymiş.

Boynundan çatı sallanıb,
Bir çəngə ota aldanıb,
Yeyib, kökəlib, dadlanıb
Qoyun olmaq çətin şeymiş.

Kötüklər qaralan yerdə,
Bıçaqlar can alan yerdə,
Çobanlar qurd olan yerdə
Qoyun olmaq çətin şeymiş.

İt olub hürmədik Aya,
Yıxdı bizi abır-həya,
Qoyun olmaya-olmaya
Qoyun olmaq çətin şeymiş.

QUZU

Bu həyətdə yatan quzu,
Yuxunda gördüyün nədi?
Nəfəsini dadlı, uzun
Ot kimi dərdiyin nədi?

Bağlanıb baxtın, bağlanıb,
Qırmızı bantın bağlanıb,
Tumarlanıb, sığallanıb
Bu evə gəldiyin nədi?

Sevinmə ki, hələ toxsan,
Yaşıl otdu hara baxsan,
Mən bilirəm, qurbanlıqsan,
Bəs sənin bildiyin nədi?!..

ÖLDÜR MƏNİ, OYNAMARAM BU TOYDA

Aman Allah, bu nə işdi, nə işdi,
Aylar, illər necə gəldi, ötüşdü,
Bu qız haçan belə dəydi, yetişdi,
Bu boy-buxun buna haçan verildi?

Dünən hələ bu boydaydı, bu boyda,
İndən belə ağlamaqdan nə fayda?
Öldür məni, oynamaram bu toyda,
Öldür məni, bəlkə bir də dirildim.

Bəlkə bir də bu qız çıxdı rastıma,
Yanıq verdim düşmənimə, dostuma,
Lampa olub işıq saldı üstümə,
Kölgə olub ayağına sərildim.

...Atam oğlu, boşla boş nağılları,
Bu qız getdi, uzaq oldu yolları,
Kiminçinsə qucaq oldu qolları,
Dodaqları bir öpüşlə dərildi...

ƏLVİDA

Səni sevdim sevilmədən, -
Dodağımda öpülməyən,
Hələ sənə deyilməyən
Sözlərim qaldı, əlvida!

Güc yox ümid bəsləməyə,
Təzə sevgi gözləməyə,
Sifətimi gizləməyə
Dizlərim qaldı, əlvida!

Uçmadım quşlar içində, -
Yadlar, tanışlar içində,
Yağan yağışlar içində
Gözlərim qaldı, əlvida!..

GEDƏN KİMDİ, QALAN KİMDİ

Gedən kimdi, qalan kimdi,
Gedən sənsən, qalan mənəm.
Dünyanın bu azad vaxtı
Ağam sənsən, qulun mənəm.

Şərimdə saçının ətri,
Ətir qoxuyur hər sətrim,
Gecə-gündüz səndən ötrü
Xeyir-dua qılan mənəm.

Öz başımı tutub qaldım,
Baxtım yatdı, yatıb qaldım,
Bir sevgidən yetim qaldım,
Anam sənsən, balan mənəm...

TƏKİ SƏNİN ÜZÜN GÜLSÜN

Mənim üzüm gülən deyil,
Təki sənin üzün gülsün.
Məni görsə "əmi" deyib
Oğlun gülsün, qızın gülsün.

Mən ki sənə yaraşmadım,
Söz demədim, dalaşmadım,
Ulduzumuz barışmadı,
Qoy yenə ulduzun gülsün.

Yüz il qocalma, qarıma,
Bir səhər çıxıb yoluma
Duz səpsən köhnə yarama,
Yaram gülsün, duzun gülsün...

YAYLIĞINI YEL APARIR

Saçların dağılıb tamam,
Yaylığını yel aparır.
Qaçıram, tuta bilmirəm,
Qoyma, məni tər aparır.

Yuyundum, tərdə yuyundum,
Axır yoruldum, dayandım,
Qayıtdım, gördüm toyundu,
Gördüm səni ər aparır.

Saçına güllər taxırsan,
Ovcuna xına yaxırsan,
Sən orda göyə baxırsan,
Burda məni yer aparır...

SƏNİNKİDİ BU PƏNCƏRƏ

Səninkidi bu pəncərə,
İpək pərdəsi tərpənir.
Pəncərəndə özgəsinin
Qara kölgəsi tərpənir.

Keçib soldan-sağdan indi,
Baxıram uzaqdan indi,
Mən çəkdiyim ahdan indi
Dünyanın üzü tərpənir.

Tərpənir otu-yarpağı,
Tərpənir daşı-torpağı,
Yerdən göyə uçur ahım,
Ayı-ulduzu tərpənir.

Tərpənir qapın-pəncərən,
Diksinib baxırsan çölə;
Zəlzələdi, yoxsa elə
Pəncərən özü tərpənir?!..

QAPINI DÖYƏ BİLMİRƏM

Qapını döyə bilmirəm,
Qapına sürtüm üzümü.
Qapın bir az əzizləsin
Bu yazıq, yetim üzümü.

Qorxdum qonşular görələr,
Buna min cür rəng verələr,
Qapından zorla, birtəhər
Qopartdım, dərdim üzümü.

Qoy həsrət qalım telinə,
Əlim çatmasın əlinə,
Kaş bircə, tabut yerinə
Qapınla örtüm üzümü...

BİLİRƏM GƏLƏN DEYİLSƏN

Bilirəm gələn deyilsən,
Gözləyirəm yenə səni.
Özgənin olsan da, -
tanrı
Çox görməsin mənə səni.

Küsmərəm, gəldin-gəlmədin,
Sən getdin, mən ki ölmədim,
Heyif, gətirə bilmədim
"Sevgi" adlı dinə səni.

Yollarına sərilim kaş,
Divarına hörülüm kaş,
Yüz yol ölüm-dirilim kaş,
Sevim dönə-dönə səni...

APAR

Qəbrim də yoxdu ki, deyəm;
Üstünə bir gül dər apar.
Ya lap hava qaralanda,
Ya lap səhər-səhər apar.

Nə olsun sağam, diriyəm,
Onsuz da, sənsiz ölüyəm,
Ürəyində bir azca qəm,
Boğazında qəhər apar.

Elə bilir, oğlu sağdı,
Hələ dünənki uşaqdı,
Ölmüşəm, xəbəri yoxdu,
Anama da xəbər apar.

AX, BU QIZIN BARMAQLARI

Ax, bu qızın barmaqları
Barmaqlarıma dəymədi.
Ürəyim ağrıyan gecə
Gəlib qapımı döymədi.

Ax, bu qızın barmaqları
Bir məktub yazarmı görən?
Bir gün eşitsə ölmüşəm,
Qəbrimi qazarmı görən?

Ax, bu qızın barmaqları
Bir üzük taxdı belinə.
Qız idi, dinə bilmədim,
İndi nə deyim gəlinə?!

Ax, bu qızın barmaqları,
Uzun-uzun barmaqları,
Döymədi, anam, döymədi
Qapımızı barmaqları...

BAYATILI QOŞMA

Ağacda xəzəl ağlar
Dibində gözəl ağlar...

Düşən nəydi -
nə yarpaqdı, nə yaşdı,
Bunun hansı qızdı, hansı ağacdı?
Qız ağaca, ağac qıza qarışdı,
Kirpikləri yarpaqladı bu qızın.

Qızlıq donu yarpaqlardan biçildi,
Kimi sevdi, kim götürüb qaçırdı?
Ağ köynəyi düymə-düymə açıldı,
Qara baxtın kim bağladı bu qızın?

Dindirdilər, bir dərdimiz min oldu,
Nəğmə oldu, kitab oldu, din oldu,
O ağaca balta vuran kim oldu,
Kim gözünü torpaqladı bu qızın?!.

***

Bir xəfifcə külək əsdi
ürəyimin yanından.
Əsdi ətəyi yellənən
bir nazik qız donundan.

Bu nə gözəl qızdı, Allah,
lap qəbirdə sevməli.
Bir də, bir də doğulmalı,
bir də, bir də sevməli.

Gecələri səhərəcən
dizinə baş qoymalı.
Yuxuda da onu görüb,
diksinib oyanmalı.

Əcəl günü, son nəfəsdə
son sevdaya düşməli.
Bir cüt quştək bir qəfəsdə
onunla sevişməli.

Sonra... sonra arxayınca,
kirimişcə ölməli.
- Bəsdi, kiri, axmaq qoca,
gülməlisən, gülməli!..

***

Səhər ölmək istəyirəm,
Gecə ölsəm, bağışla.
Bilmirəm necə yaşadım,
Necə ölsəm, bağışla.

Tanrıdan bəxt borc alsaydım,
Sənə də saxlayardım.
Ağlamağı bacarsaydım,
Sənə gün ağlayardım.

Gizli ölmək istəyirəm,
Xəbər tutsan, bağışla.
Qorxuram unutmayasan,
Yox, unutsan, bağışla.

Qışda ölsəm, qəm eləmə,
Yerim isti olacaq.
Ruhum uçub cəhənnəmə
Gedən tüstü olacaq.

Səssiz ölmək istəyirəm,
Səsim gəlsə, bağışla.
Sənsiz ölmək istəyirəm,
Sən də ölsən, bağışla!..

YAVAŞ-YAVAŞ SEVDİM SƏNİ

Yavaş-yavaş sevdim səni,
Hər gün bir az da sevdim.
Ən çox bu qış sevdim səni,
Qarda, ayazda sevdim.

Gör bir nə tez isinişdik
Havalar soyuyanda.
Adamlar qalın geyinib,
Ağaclar soyunanda.

Qar altından baş qaldıran
Çiçəktək sevdim səni.
İstisinə qızındığım
Ocaqtək sevdim səni.

Hələ bu cür sevməmişdim
Ömrüm boyu heç kimi.
Səni sevdim qar üstündə
Yem axtaran quş kimi.

Qorxa-qorxa bu sübh çağı
Nə baxırsan göyə sən?
Deyirsən ki, günəş çıxıb,
Qar əriyir deyəsən...

BU QIŞI DA SALDIM YOLA

Bu qışı da saldım yola,
Bu qar da əridi, anam.
Qoşulub əriyən qara
Ağlasam, yeridi, anam.

Dönüb baxtın üzü bizdən,
Kim qurtarar bizi bizdən?
Bu dünyada özümüzdən
Dərdimiz diridi, anam.

Gün bürüdü dörd bir yanı,
Baxtıma doğan gün hanı?
Saatım yoxsa dünyanın
Vaxtından geridi, anam?!.

YAĞIŞ YUYUR, GÜN QURUDUR

Bu yerləri, bu göyləri
Yağış yuyur, gün qurudur.
Bu dünyada çox şeyləri
Yağış yuyur, gün qurudur.

Gözümüzün yaşını da,
Bağrımızın başını da,
Qəbrimizin daşını da
Yağış yuyur, gün qurudur.

Gələn nədi, gedən nədi?
Bələk nədi, kəfən nədi?
Bu dünya öz kefindədi,
Yağış yuyur, gün qurudur.

...Ulduzların tozunu da,
Lap günəşin özünü də,
Lap yağışın özünü də
Yağış yuyur, gün qurudur...

BİR OVUC SUDA

K.Abdullaya

Bu səhər
yudum üzümü-gözümü
bir ovuc suda.
Gördüm ayaqdan başacan
özümü bir ovuc suda.

Tanıdım qurdu, quzunu,
Bu dünyanın hər üzünü,
Adamların yaxşısını,
pisini bir ovuc suda.

Tapdım olub keçənlərin,
Bu dünyadan köçənlərin,
Yüz il qabaq içənlərin
izini bir ovuc suda.

Atdım hər dərdin daşını,
Durdum, dik tutdum başımı,
Əritdim gözüm yaşının
duzunu bir ovuc suda...

KƏPƏNƏK QANADLARI

Uçub getdi, izi qaldı,
Tanrı məndən razı qaldı,
Əllərimdə tozu qaldı
Kəpənək qanadlarının.

Kəpənəklər uçur, uçur,
Göymü baha, yermi ucuz?
Qəlbimə dəydi bir ucu
Kəpənək qanadlarının.

...Özümü duyub ağlayam,
Gözümü yumub ağlayam,
Üzümü qoyub ağlayam
Kəpənək qanadlarına.

Sevmirəm səni, bağışla,
Bağışla, yenə bağışla,
Bağışla məni, bağışla
Kəpənək qanadlarına.

QARA-QARA QARIŞQALAR

Qara-qara qarışqalar
kəpənəyi neylədiniz?

Toplaşdınız, top oldunuz,
Qanad-qanad qopardınız,
Daşıdınız, apardınız,
kəpənəyi neylədiniz?

Ayrıldı gün işığından,
Sıyrıldı göy qurşağından,
Qulağım batdı, tutuldu
Güllərin qışqırığından,
kəpənəyi neylədiniz?

Dərdi düşər ağızlara,
Haraylar, çağırar sizi.
Nə yedirər, doyuzdurar,
Nə qışdan çıxarar sizi,
kəpənəyi neylədiniz?!.

***

Dərd dərdi əridir, udur,
Dərd dərdin dibinə çökür.
Dərd dərdin əlindən tutur,
Dərd dərdin ipini çəkir.

Nə uzundu dərdin ipi,
Dolanır dörd bir tərəfi,
Dünyanın dərdli tərəfi
Dərdsiz tərəfini çəkir.

Dünyadan bezmir yenə də,
Şükür deyib bu günə də,
Adam lap öz dərdini də
Sevinə-sevinə çəkir.

***

Bu dərd köhnədi, uludu,
Demə "nəm çəkib, suludu...",
Səhra kimi qupqurudu,
Göz yaşı da qorxur ondan.

Batmaz canavar dişi də,
Bacarmaz heç bir kişi də...
Arvadların söyüşü də,
Qarğışı da qorxur ondan.

Bu dərdi az tərpət -
yatır,
Oyanmağa həsrət yatır...
Bu qəbirdə bir dərd yatır,
Başdaşı da qorxur ondan.

HAMI DİŞ-DİŞƏ, GÖZ-GÖZƏ

Hamı diş-dişə, göz-gözə,
Ovçu kimi fürsət gəzər,
Quş quşun başını üzər,
Daş da əzib daşı yeyər.

Kimdi alıb-satan bizi?!
Yeyər dişi batan -
bizi,
Dişi batsa, atam, bizi
Darağın da dişi yeyər.

Bu yurdun toyu-yası bu!..
Dirisi bu!.. Ölüsü bu!..
Yeyən bilməz -
toy plovu,
Yoxsa ehsan aşı yeyər...

***

Sən də gec-tez bezəcəksən,
adam hər şeydən bezir.
Quş da uçmaqdan yorulur,
Allah da göydən bezir.

Şair də sözdən iyrənir,
söz də şairdən bezir.
Lap yüz ilin ölüsü də
bir gün qəbirdən bezir.

Küçədə rastına çıxsa
yüz il qabaq ölənlər, -
Qorxma, salam ver - keç, qorxsun
qoy arxanca gələnlər.

Yüz il sonra sən də çıxsan
bir adamın rastına, -
Salam ver - keç səndən bir az
diri olan dostuna.

Ölülərlə dirilərin
yaxşı tutur dostluğu.
Haçan olub bir ölünün
bu dostluğu pozduğu?!

...Get, əlimi üzdüm səndən,
Getməsən, dalaşarıq.
Gəl ayrılaq, küsdüm səndən,
Ölərəm, barışarıq...

***

Bəxtim məndən küsübdü,
Elə mən də küsmüşəm.
Bu dünyanın
göyündən-yerindən də
küsmüşəm.

Anam, sən də gen dayan,
Get, dərdimə gendə yan,
Başımı tumarlayan
Əlindən də küsmüşəm.

Batmışam min günaha,
İşim qalıb Allaha,
Ölərdim, amma daha
Ölümdən də küsmüşəm...

***

Göz yaşım quruduqca
Gözlərim çılpaqlaşır.
Dizimə baş qoyan yox,
Dizlərim çılpaqlaşır.

Başım-beynim ayılır,
Qabıq-qabıq soyulur,
Şeirlərim soyuyur,
Sözlərim çılpaqlaşır.

...Nə çox dəli var, atam,
Baxıram, mat qalıram,
Görən mən qocalıram,
Ya dünya uşaqlaşır?!..

***

A.Məsuda

Bir səhər yuxudan durub
Özünü uşaq görəsən.
Görəsən hamı evdədi,
Ölənləri sağ görəsən.

Qorxasan, qaçıb gedələr, -
tez qapını bağlayasan.
Geri dönüb içəridə
bir təzə qonaq görəsən.

Görəsən ki, qapqaradı
o qonaq başdan-ayağa.
Ondan başqa hamısının
üst-başını ağ görəsən.

Pəncərədən içəriyə
dola, dola gün işığı.
İçəridə boş-boşuna
yanan bir çıraq görəsən.

Söndürəsən o çırağı -
hamı birdən yoxa çıxa.
... Otaqda bir qara qələm,
bir də, ağ varaq görəsən...

OCAQ

Sildim gözümün nəmini...
Dəftərimi, qələmimi,
Bütün dərdimi, qəmimi,
Hirsimi atdım ocağa.

Atdım şerin də daşını,
Sözlə dava-dalaşımı,
Ocaq yandıqca,
yaxşımı-pisimi atdım ocağa.

Alovu göydə oynadı,
Şeytandı-nəydi, oynadı?!
Bu ocaq yenə doymadı,
Özümü atdım ocağa...

DAŞ ATAN BİLİRMİ NƏ GÜNAH EYLƏR?

Ə.Elçibəyə

Sənə bir daş atar yerindən duran,
Səni sevdiklərin daşqalaq eylər.
Bir əlində daş var, birində Quran,
Daş atan bilirmi nə günah eylər?!

Silərsən gözündən axan yaşları,
Öpüb əzizlərsən sən o daşları,
Deyərsən: "Var olun, qan qardaşlarım,
Məni təzə daşa kim qonaq eylər?!"

Hər daş özü boyda köz olub yanar,
Cana damğa kimi basılıb yanar,
Qanlı yaraların qızarıb yanar,
Səni başdan-başa çilçıraq eylər.

Bircə tilsimin var -
Sevgi tilsimi,
Kim qırar tanrıya bağlı bir simi?!
Tanrı tanrıdırsa, öz elçisini
Min bir daş altında yenə sağ eylər.

Sən dözərsən ağrısına,
Daş dözməz, daş haray eylər.
O daşlardan tanrı sənə
Bir ev tikər, saray eylər...

NƏ GECƏYDİ, NƏ GÜNDÜZDÜ

Nə gecəydi, nə gündüzdü,
Baxdıq, göz-gözü görmədi.
Aralığı bulud kəsdi,
Allah da bizi görmədi.

Gecə-gündüz oldu yalan,
Ay da, gün də batdı, anam,
Torpaqda can verən ilan
Göydə ulduzu görmədi.

Kor oldu, qaldı yurdumuz,
Qaldı quzumuz, qurdumuz,
Dağılanda buludumuz
Qurd gördük, quzu görmədik.

GÖY ÜZÜ DURURMU HƏLƏ?

Çoxdandı göyə baxmıram,
Göy üzü dururmu hələ?
Buludu, günəşi, ayı,
Ulduzu dururmu hələ?

Tüstüdən qaralmayıb ki?
Quşları qırılmayıb ki?
Allahı yorulmayıb ki?
Bəndəsi dururmu hələ?

...Ölümdən qoçaq çıxmışam,
Dilimdə "Allah" çıxmışam,
Bu gecədən sağ çıxmışam,
Gündüzü dururmu hələ?!

***

Nəyi nəyə vurdumsa da,
Heçə çıxdı hamısı.
Allah birdi, insan iki,
Üçə çıxdı hamısı.

Əkən getdi, bitən qaldı,
Qurda-quşa yem oldu.
Bu qəfəsdə bir mən qaldım,
Necə çıxdı hamısı?!

Gözündə yaşı aldadıb
Hərə bir cür ağladı.
Gündüz günəşi aldadıb
Gecə çıxdı hamısı.

Bilinmədi yasdı, toydu,
Yeyən yedi, doyan doydu,
Payız gəldi, sayan saydı,
Cücə çıxdı hamısı...

HAMI QARDAŞ OLSA DA

Anara

Öz itini hamı öyər,
Lap qudurmuş olsa da.
Ayranına kim turş deyər?
Ayranı turş olsa da.

Sözlər var ki, dilə gəlməz,
Dil bir qarış olsa da.
Əldən çıxan ələ gəlməz,
Barmağın beş olsa da.

Xarabadı bu ev-eşik,
Daş üstə daş olsa da.
Niyə düşmən kəsilmişik?
Hamı qardaş olsa da.

Nə oyağam, nə yuxulu,
Gözlərim yaş olsa da.
...O quş nə qəşəng oxuyur,
Adı Bayquş olsa da...

BU OXUYAN KİMDİ AXI?

Bu oxuyan kimdi axı?
Səsi də yoxdu, oxuyur.
Vecinə deyil, qar yağır,
Hava soyuqdu, oxuyur.

Kimdi, kimin qardaşıdı?
Bəlkə qəribdi, naşıdı?
Bəlkə də, kefi yaxşıdı,
Bəlkə də, toxdu, oxuyur.

Bəlkə lap dəlidi, dəli,
Özündən yoxdu xəbəri,
Bəlkə lap nə vaxtdan bəri
Özü də yoxdu... Oxuyur...

ŞERİN-SÖZÜN AXIRINA YETİŞDİM

Bir qoca uşağam mən bu yaşımda,
Bir dəli ağıl var hələ başımda, -
Bircə mən çaşmadım hamı çaşanda,
Hamı çaşmayanda mən çaşa bildim.

Dalımca çox qaçdı ölüm - çatmadı,
Dedim: "Mənə bir çat görüm!" - çatmadı,
Dünyada çox şeyə əlim çatmadı,
Dərdin yekəsindən yapışa bildim.

Öz dərdimə, öz ağrıma yetişdim,
Dünyanın son nağılına yetişdim,
Şerin-sözün axırına yetişdim,
Axır tikəsindən yapışa bildim...

***

Ürəkdən gəlməyən sözün
Bir ucu ürəkdə qalır.
Bir çöp kimi, tikan kimi
Orda çürüməkdə qalır.

Az qalır səni çürüdə,
Ağrısını kim kiridər?!
O ağrı içdiyin suda,
Yediyin çörəkdə qalır.

Sən torpağa bürünəndə,
Yaxşı-pisin ələnəndə,
Min-min sözün ələnəndə,
Tək o söz ələkdə qalır...

DÜNYA NƏ GÜNDƏYDİ, NƏ GÜNƏ QALDI

Dünya nə gündəydi, nə günə qaldı,
Ümid nə Allaha, nə dinə qaldı,
Kim axı dünyanı bu günə saldı,
Kim saldı dünyanı qoz qabığına?!

Gün gələr, dünyanın buzu çatlayar,
Dünyaya baxanın gözü çatlayar...
Nəğməsi deşilər, sözü çatlayar,
Şairlər sığışmaz söz qabığına.

Ömrün axırına az qalır daha,
Bir-bir tanıyıram dostları daha.
Açılır hamının astarı daha,
Çıxır yavaş-yavaş üz qabığına.

...Güclüyəm, yazığam öz içimdə mən,
Hamıdan uzağam öz içimdə mən,
Qəbrimi qazaram öz içimdə mən,
Adımı yazaram öz qabığıma...

***

Başıma döyən yağışın,
Yağan qarın içində, -
Mən də bir ev istəyirəm
Dörd divarın içində.

Tanrı göydən dərdi məni,
Yerə göndərdi məni.
Qarışdım, gözündən itdim
Adamların içində.

Çətindi susuz dəryada
Yelkənsiz qayıq olmaq,
Bayquş kimi ayıq olmaq
Yatanların içində.

Günaha batıb boğulur,
İlahi, min-min adam.
Əlini ver, mən də varam
Batanların içində...

***

Əlimdən qopan əllər
Bir də gəlməz əlimə.
Haçan keçdi bu ömür?
Nə qaldı ki, ölümə?!

Mən bu dünya üzündə
Bir vaxtsız qonağıydım.
İlahi, ölürəmsə,
Deməli, mən sağıydım.

Bu sifət -
mən deyildim,
Bu bədən -
mən deyildim.
Kimiydi, Allah bilir,
Bu adam mən deyildim.

Bu güzgüdən üzümə
Neçə cür üzlər baxıb.
İlahi, o üzlərin
Hansı mənimdi axı?

Min adam var canımda,
Hansıdı indi ölən?
Barı bu son anımda
Xəbər ver: Kimdi ölən?!..

***

Buruldum son döngəni,
son tini də buruldum.
Başa vurdum bu günü,
əldən düşdüm, yoruldum.

Daha burdan o yana
nə döngə var, nə tin var.
Bir dümdüz yol, bir də ki,
xoşbəxtlik dolu gün var.

...Amma məni poz daha,
Məndən adam olmaz daha:
O YOLU başlamağa,
O GÜNÜ yaşamağa
axtar, gör indi kim var?!.

***

Bir gör neçə ömür keçdi
Gecədən gündüzə kimi.
Dünya neçə yol dəyişdi
O gözdən bu gözə kimi.

Baxmadı göz yaşımıza,
Nəyi gəldi xoşumuza?
Günü döydü başımıza,
Qarı çıxdı dizə kimi.

Kimi çiçək dərdi getdi,
Kimi ürək qırdı getdi,
Neçə şair öldü - getdi
O SÖZdən bu SÖZə kimi.

Nəydi ki, Tanrının qəsdi?
Verdiyi quru nəfəsdi.
Hərəyə bir ömür kəsdi
Bu dünyada CƏZA kimi...

***

Verdiyini kəsir hərə,
Bu ondan, o bundan kəsir.
Üzümüzə gülə-gülə
Hamı əl altından kəsir.

Kəsir qardaş-qardaşından,
Yağan bulud -
yağışından,
Ağlayan göz -
göz yaşından,
Ağız da, dadından kəsir.

Hərə bir cür ölçüb-biçir,
Nə çoxdu oğrusu, bici,
Hamı Allaha and içir,
Allahın adından kəsir.

...Allah kəsir verdiyindən;
Dən düşür quş dimdiyindən,
Gülün-çiçəyin iyindən,
Ocağın odundan kəsir.

Xanımların qaş-gözündən,
Kiminsə bol süfrəsindən,
Kiminsə son nəfəsindən,
Axır saatından kəsir...

***

Natiqin xatirəsinə

Hamı vaxtından tez ölür,
Bir il, bir ay, bir həftə.
Harda olsan ölüm görür;
Hədəfdəsən, hədəfdə.

Harda olsan ölüm görür;
İclasda, toyda, yasda.
Hər gün sənə yaxın gəlir,
Addım-addım, bir az da.

Bu günəcən çox qapıdan
Qoşa girdiz ölümlə.
Gizlənpaç oynayır adam
Gecə-cündüz ölümlə.

Hamı vaxtından tez ölür;
Bir ay, bir gün, bir saat.
Bacarırsan, azdır görüm,
Aldat, ölümü, aldat.

Dost-tanışın arasında
Gizlən onun gözündən.

Harda səni yaxalasa,
Hirslənib çıx özündən.

Çıx özündən, - qoy eləcə
Əliboş qalsın ölüm.
Yenə düşüb küçə-küçə
Səni axtarsın ölüm.

...Hamı vaxtından tez ölür;
Lap bir saat, bircə an.
Yuxuya da ölüm girir,
Nə yatmısan?.. Qalx! Oyan!..

ÇATMAZ

Minsək də quş qanadına,
Qalxsaq da göyün qatına,
Yenə, yenə öz baxtına
Biri çatar, biri çatmaz.

Güləndən çoxdu ağlayan,
Allaha ümid bağlayan,
Hamı deyi "ağıllıyam",
Ortada bir dəli çatmaz.

Zalım əcəl haxlayınca,
Ölən ölər arxayınca,
Bir ölənin arxasınca
Yüyürsə min diri, -
çatmaz...

***

Burda bir gül kolu gördüm;
Yarpaqlar qan içində.
Baxdım, sağı-solu gördüm,
Torpaqlar qan içində.

Burda dava çoxdan bitib,
Hər yanda çal-çağırdı.
Ölən ölüb, itən itib,
Bayraqlar qan içində.

Burda hamı uşaq kimi
Pay verməsən küsəndi.
"Ağıllılar" baş kəsəndi,
"Axmaqlar" qan içində.

Tutalım ki, mən aşığam,
Axı necə saz çalım?!
Simlər qırıq, mizrab sınıq,
Barmaqlar qan içində.

KÖHNƏ NAĞIL

Bircə-bircə ovladılar
Qoçaqları, qaçaqları.
Qızıl gülləymiş, sən demə,
Dünyadan alacaqları.

Bircə-bircə ovladılar
Gözəlləri, göyçəkləri.
Qızıl teştə qan qusmaqmış
Dünyada görəcəkləri.

Bircə-bircə sındırdılar
Şeir yazan barmaqları.
Od vurdular, yandırdılar
Sözü qızıl varaqları.

...Qorxaqları, kifirləri
Göz üstündə saxladılar.
Bır qəpiklik şeirləri
Oxudular, ağladılar...

***

Əlim qələm tutan gündən
Sözün əlindən qaçıram.
Budaqdan qaçan quş kimi
Mən də qələmdən qaçıram.

Hər yazdığım sözdən küsüb,
Özümə düşmən oluram.
Yazmadığım şeirlərin
Havasından dəm oluram.

Yazdığım söz mənim deyil,
Hər itin-qurdun malıdı.
Yazmadığım sözlər mənə
Yazdığımdan vəfalıdı.

Yazmadığım - qəbrə qədər
Gizli qalan sirrimdi.
Son nəfəsim bəlkə də
Ən vəfalı şerimdi...

TƏRS NƏĞMƏ

Yazmadığım şeirləri
Pozuram ömrüm uzunu.
Gəzmədiyim şəhərlərdə
Azıram ömrüm uzunu.

Toyda ağlamağım gəlir,
Yasda gülmək tutur məni.
Yasda sevinirəm; sağam!..
Toyda ölmək tutur məni.

Mən öləndə, - məni bəlkə
Beşikdə aparar balam.
Başım üstə layla çalıb
Qəbrimi yırğalar anam...

***

Bulud kimi ölmək -
bir yaz yağışında.
Ümid kimi ölmək -
bir qız baxışında.

Bir yel qanadında
yarpaq kimi ölmək.
Bir qəbir altında
torpaq kimi ölmək.

Bir gül kimi ölmək -
bir güldan içində.
Bülbül kimi ölmək -
bir hicran içində.

Bir səs kimi ölmək -
bir kar qulağında.
Bir söz kimi ölmək -
bir lal dodağında.

Gündən-günə ölmək,
Dönə-dönə ölmək,
Öldükcə dirilmək,
Sonra yenə ölmək...

OYUN

Vidadi Məmmədovun xatirəsinə

Nə pis yuxu tutdu məni
günün günortasında.
Bu şəhərin, bu küçənin,
bu ömrün ortasında.

Bir qış günü yatdım, ancaq
durub gördüm payızdı.
Bu kartları dəyiş, Allah,
mən bu ömrü uduzdum.

Gecəsini, gündüzünü
götür, bir də qarışdır.
Düş, gözümün qabağında,
burda, yerdə qarışdır.

Qara günlər arasından
bəlkə bir ağ gün çıxa.
Ya çıxa qətlimə fərman,
ya ölüm hökmün çıxa.

Amma cığallıq eləmə,
düz oyna, təmiz oyna.
Mən gedirəm cəhənnəmə,
ilahi, mənsiz oyna!..

GEDƏK BİZ OLMAYAN YERƏ

Gəl, əl-ələ tutub gedək,
Gedək biz olmayan yerə.
Hər dərdi unudub gedək
Dərdimiz olmayan yerə.

Burda qoyaq özümüzü,
Bu qırışan üzümüzü,
Bu köhnələn sözümüzü,
Gedək söz olmayan yerə.

Bir kimsə tutmasın xəbər,
Gəl, çıxıb gedək birtəhər
Bu ev, bu küçə, bu şəhər,
Bu dəniz olmayan yerə.

...Atam oğlu, az çapala,
Sən deyən çətin tapıla,
Bu Ramizi kim aparar
Bu Ramiz olmayan yerə?!.

***

Əgər geri dönə bilsən,
hansı yaşa dönərsən?
Qanad çalıb illər üstən
uçan quşa dönərsən.

Bircə qarış sağ-salamat
yer tapmazsan qonmağa.
Dəli kimi gah o başa,
gah bu başa dönərsən.

Dərddən ulaya-ulaya
qalarsan göy üzündə.
Və beləcə, ya duaya,
ya qarğışa dönərsən.

...Yolunu get, yola baxma,
Bu ömürdü, fala baxma,
Baxma, dönüb dala baxma,
baxsan daşa dönərsən...

BU QARANLIQDA

R.Məcidə

Məni yolda tutdu bu kafir gecə,
Ana bətnindən də qara bir gecə,
Suda batan kimi batdım eləcə
Yox oldum qəflətən bu qaranlıqda.

İtirdim, özümü tamam itirdim,
Yolumu, izimi tamam itirdim,
Mən hardan gəlirdim? Hara gedirdim?
Kimdən soruşum mən bu qaranlıqda?

Kimdən xəbər alım özümü, kimdən?
Məni nə dost tapar burda, nə düşmən,
Dünyanın ən qərib adamıyam mən:
Nə ev var, nə vətən, bu qaranlıqda.

Batdım, qaranlıqda boğuldum, çıxdım,
Qorxdum, o qorxudan ağardım, çıxdım,
Bəlkə də, təzədən doğuldum, çıxdım,
Bir ana bətnindən bu qaranlıqda...

QORXU

Dünyanın xoş üzündən də
Hərdən-hərdən qorxur adam.
Dostların sevgisindən də
Hərdən-hərdən qorxur adam.

Səksənir əsən küləkdən,
İyrənir açan çiçəkdən,
Öz başına sığal çəkən
Doğma əldən qorxur adam.

Ya gündüz olsun, ya gecə,
Özü də bilmir heç necə,
Elə durduğu yerdəcə
Qəfil birdən qorxur adam.

MƏN DURMUŞAM YERİMDƏ

Hamı mənə sarı gəlir,
Mən durmuşam yerimdə.
Yol getməyə yolu gəlir,
Mən durmuşam yerimdə.

Göydən məni görür Allah,
Darıxıb ölür Allah.
Mənə sarı gəlir Allah,
Mən durmuşam yerimdə.

Uzaqdan bir adam gəlir,
Məni ağladan gəlir.
Yolumu bağladan gəlir,
Mən durmuşam yerimdə.

Bu nə səsdi, bu nə əzan?!
Xəbər gəlir ölümdən.
Yer axtarma, qəbirqazan,
Mən durmuşam yerimdə...

DÜNYAYA ÇOXDAN BAXIRAM

Dünənki uşaq deyiləm,
Dünyaya çoxdan baxıram.
Ortaya düşən deyiləm,
Durub qıraqdan baxıram.

Dünya səsli, çığırtılı,
Kim eşidər pıçıltımı?!.
Bu küləyin uçurduğu
Sarı yarpaqdan baxıram.

Anam, heç nədən qorxmuram,
Nə görsəm də, mən qorxmuram.
...Yerdən, bəndədən baxmıram,
Göydən, Allahdan baxıram...

***

Tanrı verib bizi-bizə,
Baxır göydən gözü bizə,
Yel əsdikcə üzümüzə
Tanrının nəfəsi dəyir.

Biz nəyik? İnsan meşəsi...
O nəfəs becərir bizi;
Cücərir dodağın sözü,
Budağın meyvəsi dəyir.

Gün ötür xeyirdə-şərdə,
Biz hardayıq, tanrı harda?!..
...Göy üzündə amma hərdən
Gözümüzə nəsə dəyir...

NƏRDİVAN

Hara çıxır bu nərdivan,
Bəlkə yerdən göyə çıxır?
Kimi mahnı deyə-deyə,
Kimi söyə-söyə çıxır.

Kimi basır başımızdan,
Kimi dartır qıçımızdan,
Ən hündürə çıxan adam
Hamımıza yiyə çıxır.

Dırmaşır, hamı dırmaşır,
Adam-adama dırmaşır.
Bizə baxıb tanrı çaşır:
"Bu zalımlar niyə çıxır?!.."

Çıxır qocası-cavanı,
Bir deyən yoxdu: "Dayanın!..
Son ucu bu nərdivanın
Yenə o dünyaya çıxır..."

ÇÖRƏYİN DAŞDAN ÇIXIRSA

Çörəyin daşdan çıxırsa,
Qabqacağı neyləyirsən?
Bir məclisdə yerin yoxsa,
Qanacağı neyləyirsən?

Şaxta canından keçəndə,
Səni doğrayıb biçəndə, -
Üzün-gözün kül içində,
Bu ocağı neyləyirsən?

Dön, sağına-soluna bax;
Hamı ağıllı, sən axmaq,
İndən belə adam olmaq
Gecdi axı, neyləyirsən?!..

MƏN Kİ, BAXTIMDAN KÜSMƏDİM

Mən ki, baxtımdan küsmədim,
Neyləyim, budu qismətim,
Dünyanın ən fağır iti
Məni görəndə şir olur.

Hesablama itənləri,
Gələnləri-gedənləri,
Yaxşı-pis ötən günlərin
Axır adı "ömür" olur.

Hər ömür tələdi-tələ,
İçində çırpınır hərə;
Ya özün dönürsən külə,
Ya da, başına kül olur...

***

Dünya qurub tələsini,
Durub güdür hələ səni...
Bu bazarda tərəzinin
Dilini bilən qazanır.

Ən ucuz nədi? Qəm-kədər...
Buyur, ye xirtdəyə qədər,
Qorx ki, onda da deyələr:
"Filankəs filan qazanır!.."

Bu bazardan doydum, anam,
Düyün düşüb doğru-yalan...
Bu dünyada bir doğulan,
Bir də ki, ölən qazanır...

HÖRÜMÇƏK

Bu hörümçək ölə-ölə
Özünün torunu hörür.
Uzaqlara çatmır əli,
Sağını-solunu hörür.

Candan çıxır hər ilməsi,
O tordu evi, türməsi,
Qocalıb, tor görür gözü,
Gözünün torunu hörür.

Yel vurduqca toru əsir,
Titrəyir əl-qolu, əsir,
Bəlkə öz qəbrini qazır,
Bəlkə öz gorunu hörür...

***

Hardasa su şırıldayır,
Bir qulaq as, səsi gəlir.
Suda üzən balıqların
Təngiyən nəfəsi gəlir.

Diksinmə göyə baxanda,
Bizə uzaqdan-yaxından
Gələn quşlar caynağında
Öz dəmir qəfəsi gəlir.

Kimdi o göydən şığıyan?!
Dünya dolub işığıynan,
Bəlkə də, göy qurşağıynan
Düşüb Allah özü gəlir...

SEVGİ MƏKTUBU KİMİ

Dağlar arasında dərə -
dərindi yuxu kimi.
Dağ-dağa duman göndərər
sevgi məktubu kimi.

Göydə yeddi sətir cızan
o göy qurşağına bax.
Kimdi onu yazan? Allah!..
sevgi məktubu kimi.

Bir bax bu ağ kəpənəyə,
sanki qoşa varaqdı.
Uçur çiçəkdən-çiçəyə,
sevgi məktubu kimi.

...Haçan aşar bu sümükdən,
ətdən olan hasarı?!
Ruhum uçar göyə sarı,
sevgi məktubu kimi...

ŞAİR OLMAQDAN ÖTRÜ

Solmaza

Bir az günəş, bir az hava,
bir az yağış olmalı.
Bir az ağac, bir az yuva,
bir az da quş olmalı.

Bir az gecə, bir az küçə,
bir az işıq olmalı.
Bir az cavan, bir az qoca,
bir az uşaq olmalı.

Bir az özgə, bir az doğma,
bir az tanış olmalı.
Bir az nəğmə, bir az dua,
bir az qarğış olmalı.

Bir az sevgi, bir az günah,
bir az savab olmalı.
Bir az şübhə, bir az sual,
bir az cavab olmalı.

Bir az dünən, bir az bu gün,
bir az sabah olmalı.
Bir az kafir, bir az mömün,
bir az Allah olmalı...

***

R.Həsənə

Kaş ki, bu Odlar yurdunda
Qızına biləydi adam.
Bir yaşıl ağac altında
Uzana biləydi adam.

Uzanaydı ömür kimi,
Qazılaydı qəbir kimi,
Baş daşına şeir kimi
Yazıla biləydi adam.

Nə bir ata çörəyinə,
Nə dost-qardaş kürəyinə,
Pis gündə öz ürəyinə
Qısıla biləydi adam.

***

Hara qaçırsan, ay adam,
Bir dayan, nəfəsini dər.
Çiçəklərin ətrini dər,
Küləklərin hirsini dər.

Otur üstündə bir daşın,
Bir az açılsın qırışın,
Göydə uçub gedən quşun
Yerdəki kölgəsini dər.

Gör dünya nə deyir sənə,
Verib yeri-göyü sənə,
Əy başını öz sinənə,
Ürəyinin səsini dər.

...Sözüm ağlına batmasa,
Dünya könlünə yatmasa,
Əlin heç nəyə çatmasa,
Bu dünyadan özünü dər...

KÖLGƏ DÜŞÜR

Kölgə düşür üzümüzə,
Üzümüzdən kölgə düşür.
Kölgə düşür sözümüzə,
Sözümüzdən kölgə düşür.

Kölgə düşür aydan-gündən,
Adamın öz kirpiyindən,
Allah bilir, bizə kimdən,
Kimə bizdən kölgə düşür.

Kölgəsinə baxa-baxa,
Cana doyur adam daha,
Öləndə də, bu torpağa
Kölgəsiylə birgə düşür.

***

Atamın xatirəsinə

Rəhmət deyək min-min ağız
Bu evi tikən kişiyə.
Kölgəsində durduğumuz
Ağacı əkən kişiyə.

Ağactək yerə kök atıb,
Çiynində min cür yük tutub,
Başını hər vaxt dik tutub
Belini bükən kişiyə.

Hasardan düşən daş kimi,
Üzükdən düşən qaş kimi,
Ağızdan düşən diş kimi
Yeri görükən kişiyə...

QIYMADIN BİR KİMSƏNİ OYATMAĞA

Hacının xatirəsinə

Günlər yarpaq kimi qopmur ömürdən,
Qopur diş kimi, dırnaq kimi.
Hər keçən gündən iz qalır
Üzümdə cırmaq kimi.

Çətini yaşamaqdı,
ölmək nədi ki? Heç nə.
Son dəfə nəfəsini çəkib içinə
bir dərin suya baş vurmaq kimi.

Su içindən gəlir dünyaya insan,
Nə var su içində ölməkdən asan?
Xeyri yox, lap dönüb balıq olasan,
əcəl durub yol üstə qarmaq kimi.

...Qıymadın bir kimsəni oyatmağa,
Bu səhər üz tutub sübh əzanına -
getdin.
Bizdən ayrıldın daha,
Ən əziz dostun yanına getdin.
Daha nə dərdin?
yanında dostun var Allah kimi...

BİLƏCƏRİ QƏBRİSTANI

Şirinin xatirəsinə

Biləcəri qəbristanı,
bir dost tapşırdıq sənə.
Nə tez əldən verdik onu,
nə tez tapşırdıq sənə.

Burdan keçən qatarlara
əl eləyək, dayansın.
Hamısı səs-səsə versin;
bəlkə o dost oyansın

Bir oyanıb desin görüm,
bu necə əcəliymiş?
Dünyanı gəzsən də, ömrün
sonu Biləcəriymiş?!..

...Biləcəri qəbristanı,
dostumuzu əzizlə.
Hara getsək, dönəcəyik;
gözlə, bizi də gözlə!..

***

R.Həsənoğluna

Yolu çaşa-çaşa gəldim,
hər yan dumandı, gördüm.
Dünyayla baş-başa gəldim,
üz-gözüm qandı, gördüm.

Gərək işıq yanana yox,
it hürənə gedəsən.
Mən də getdim; itlər susdu,
işıqlar yandı, gördüm.

Bir qapını döyən kimi
on pəncərə açıldı.
Hər açılan pəncərədən
bir div boylandı, gördüm.

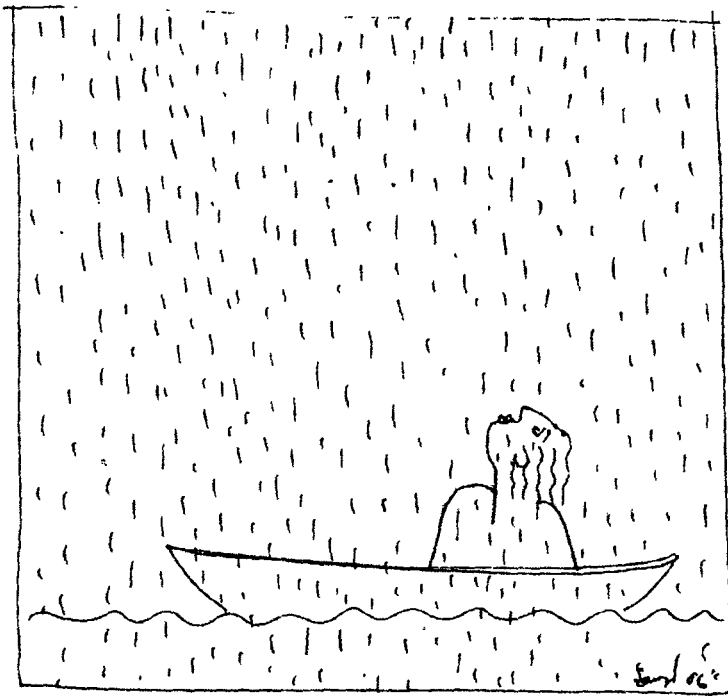
Qorxdum, qaçdım dəli kimi
nəfəsim kəsilincə.
Döndüm, gördüm qovan yoxdu,
qorxum yalandı, gördüm.

Oturdum bir daş üstündə,
nəfəsimi dərməyə.
Dərdiyim son nəfəsimdi,
ömür tamamdı, gördüm.

ÜÇÜNCÜ KİTAB

BİR YAĞIŞLI NƏĞMƏ

(ilk şeirlər)

NƏĞMƏ QIRĞINI İLİ

ONBİRLİK ÜSTÜNDƏ

O mənim bacımdı, mən ona qardaş,
Onu əzizləyib saxlayaram mən.
Axar gözlərimdən on bir damcı yaş,
Onbirlik üstündə ağlayaram mən.

Qıymaram, qoymaram əyilə, sına,
Onu qoruyaram son nəfəsəcən.
Dilimin ucunda haqq qapısına
Gedən son misraya, axır sözəcən.

Gəlir təzə şeir, hecasız şeir,
O "gül"süz.
"bülbül"süz,
"hicran"sız şeir.
Onun əllərində dünya oyuncaq,
Çayları dolayıb ayaqlarına.
Mənim onbirliyim ürkək, utancaq,
Eşidir, inanmır qulaqlarına.

Varaqlar qorxudan ağarır belə,
Elə bil